

TARISTUMINISTER MÄÄRUS

Elektriliste akutrollide soetamiseks toetuse andmise tingimused ja kord

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 165¹ lõike 5² ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala ja kohaldamisala

(1) Määrusega kehtestatakse elektriliste akutrollide soetamiseks toetuse andmise tingimused ja kord atmosfääriõhu kaitse seaduse § 165¹ lõike 3 punktis 2 toodud eesmärkide saavutamiseks.

(2) Määrust kohaldatakse toetuse taotlemisele, taotluse menetlemisele, toetuse andmisele, kasutamisele, maksmisele, aruandlusele, kontrollile ning toetuse tagasinõudmisele ja tagastamisele.

§ 2. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmistes tähendustes:

- 1) **avalik liinivedu** on avaliku teenindamise lepingu alusel korraldatav sõitjate vedu;
- 2) **avaliku teenindamise leping** on pädeva asutuse ja avaliku teenuse osutaja vaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1370/2007 tähenduses;
- 3) **elektriline akutroll** on kontaktliini kaudu toidetav ning salvestatud elektrienergia abil kontaktliinita liikuda suutev rööpmevaba elektriline linnatranspordisõiduk, mis vastab M3-kategooria I klassi sõidukile, on madalapõrandaline ning ette nähtud avalikuks liiniveoks;
- 4) **pädev asutus** on ühistranspordi korraldamise eest vastutav kohaliku omavalitsuse üksus või tema volitatud asutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1370/2007 ja ühistranspordiseaduse tähenduses.

§ 3. Meetme elluvijad

(1) Meetme rakendamist koordineerib Kliimaministeerium.

(2) Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *KIK*) täidab määruses sätestatud ülesandeid, sealhulgas menetleb toetuse taotlusi, teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuseid, teeb toetuse väljamakseid, kontrollib toetuse kasutamist, teeb riigihangete kontrolli, seirab projekti tulemuste saavutamist ning teeb vajaduse korral finantskorrektsiooni otsuseid ja nõuab toetuse tagasi.

§ 4. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on parandada energiatõhusust, suurendades taastuvenergia kasutamist transpordisektoris, vähendades kasvuhoonegaaside heidet ning edendades keskkonnasäästlikku ühistransporti elektriliste akutrollide kasutuselevõtu kaudu.

(2) Toetuse andmisega seotud spetsiifilised näitajad on ühe aasta jooksul saavutatav taastuvenergia kasutuselevõtt ja energiasääst ning kasvuhoonegaaside heite vähenemine.

(3) Toetust antakse projektile, mille tulemusena:

- 1) võetakse kasutusele madalapõrandalised M3-kategooria elektrilised akutrollid;
- 2) kõrvaldatakse kasutusest vähemalt toetuse abil soetatud elektriliste akutrollide arvule vastav arv M3-kategooria diiselbusse;
- 3) saavutatakse kasvuhoonegaaside heite vähenemine;
- 4) saavutatakse energiasääst.

(4) Lõike 3 punktides 1, 3 ja 4 nimetatud tingimuste sihttasemed konkreetses voorus kehtestab valdkonna eest vastutav minister § 7 lõikes 2 nimetatud käskkirjaga.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, abikõlblikkuse periood, kulude abikõlblikkus ja toetuse piirmäär

§ 5. Toetatavad tegevused

Toetatakse selliste madalapõrandaliste M3-kategooria elektriliste akutrollide soetamist ja kasutuselevõtmist ning nende käitamiseks vajaliku laadimistaristu rajamist, mis:

- 1) liiguvad üksnes elektri jõul ning suudavad liikuda salvestatud energia abil vähemalt 25 kilomeetrit;
- 2) läbivad keskmiselt vähemalt 60 000 kilomeetrit ühe elektrilise akutrolli kohta aastas lõppmaksele järgneva kümne aasta jooksul kõikide toetuse abil soetatud elektriliste akutrollide kogukilometraaži arvestades;
- 3) on funktsionaalselt ligipääsetavad eri kasutajarühmadele.

§ 6. Abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik projekti tegevuse algusest selle lõppemiseni, mille kestel tehakse projekti tegevused ning tekivad projekti elluviimiseks vajalikud toetusest osaliselt hüvitatavad kulud.

(2) Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäeval, kuid mitte varem kui 11. märtsil 2026. a ja lõpeb hiljemalt 31. detsembril 2030. a.

(3) Projekt loetakse lõppenuks pärast lõpparuande kinnitamist ja toetuse saajale lõppmakse tegemist.

§ 7. Toetuse piirmäär ja vooru eelarve

(1) Toetuse maksimaalne osakaal on kuni 75 protsenti projekti abikõlblikest kuludest.

(2) Taotlusvooru eelarve, sihtpiirkonna, korraldamise aja ning toetatava tegevuse ulatuse kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(3) Toetuse saaja tagab omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise.

§ 8. Abikõlblikud ja abikõlbmatud kulud

(1) Abikõlblikud on järgmised kulud:

- 1) elektriliste akutrollide soetamise kulud koos nende kasutamiseks vajaliku varustusega avaliku teenindamise lepingu alusel korraldatavaks avalikuks liiniveoks;
- 2) elektriliste akutrollide laadimistaristu rajamise kulud;
- 3) elektrivõrguga liitumise kulud;
- 4) omanikujärelevalve kulud.

(2) Kulu on abikõlblik, kui:

- 1) see on projekti eesmärgi saavutamiseks vajalik;
- 2) see on põhjendatud, mõistlik ja tõendatav;
- 3) see on tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil;
- 4) see on kooskõlas määruse, taotluse rahuldamise otsuse, riigisiseste õigusaktide ja Euroopa Liidu õigusega;
- 5) seda ei ole hüvitatud muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu ega välisabi vahenditest.

(3) Abikõlbmatud on järgmised kulud:

- 1) liisinguintressid ja muud finantskulud;
- 2) kindlustuskulud, mis ei sisaldu elektriliste akutrollide soetamise lepingus;
- 3) amortisatsioonikulud;
- 4) kulud, mis on riigi või Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisvahenditest hüvitatud;
- 5) käibemaks;
- 6) projektijuhtimise ja personalikulud;
- 7) projekteerimiskulud;
- 8) koolituskulud, mis ei sisaldu akutrollide ja laadimistaristu soetamise lepingus;
- 9) õigusabi, kohtu ja riigihangete vaidlustuskomisjoniga seotud kulud;
- 10) kasutatud sõidukite või seadmete ostukulud;
- 11) veoalajaama ja muu elektritaristu ehitusega seotud kulud;
- 12) muud kulud, mis ei ole otseselt seotud projekti eesmärgi saavutamisega.

§ 9. Riigiabi

(1) Toetust antakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel.

(2) Toetus ei ole riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, kui toetuse andmisel järgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1370/2007 nõudeid ning on artikli 9 kohaselt vabastatud toimimislepinguga sätestatud riigiabi eelneva teatamise kohustusest.

(3) Toetuse saaja ja pädev asutus peavad tagama, et avaliku teenindamise lepingu alusel makstav hüvitis arvestab toetuse finantsmõju ning välistab ülehüvitamise.

(4) Kui toetuse saaja saab toetuse abil ülemäärast hüvitist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1370/2007 tähenduses, tuleb ülemäärane hüvitis tagasi maksta.

(5) Ebaseadusliku ja väärkasutatud riigiabi tagastamisele kohaldatakse konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatut.

3. peatükk

Nõuded taotlejale ja taotlusele

§ 10. Taotlejale esitatavad nõuded

(1) Toetust võib taotleda vedaja:

- 1) kes on vedaja ühistranspordiseaduse tähenduses ning osutab või hakkab osutama avalikku liinivedu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1370/2007 kohase avaliku teenindamise lepingu alusel ja
- 2) kes kasutab toetuse abil soetatavaid sõidukeid avaliku teenindamise kohustuse täitmiseks.

(2) Taotleja peab vastama järgmistele tingimustele:

- 1) tal puudub maksuvõlg või see on ajatatud;
- 2) tema majandustegevus ei ole lõppenud ega peatunud;
- 3) tema suhtes ei ole algatatud pankroti- ega likvideerimismenetlust;
- 4) ta ei ole saanud sama kulu hüvitamiseks muud avalikku toetust;
- 5) taotleja on täitnud toetuse tagasimakse nõude juhul, kui mõni avaliku sektori toetuse andja on selle varasema toetuse korral esitanud, välja arvatud juhul, kui tagasimaksmise nõude tähtaeg on hilisem taotluse esitamisest;
- 6) taotlejat ega tema seaduslikku esindajat ei ole karistatud karistusseadustiku §-s 209, 209¹, 210, 260¹, 372, 373, 379 või 384 sätestatud teo eest või nimetatud karistuste karistusandmed on karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud.

§ 11. Taotlusele esitatavad nõuded

(1) Taotluses esitatud andmed peavad olema täielikud ja õiged.

(2) Taotluses planeeritud tegevused peavad olema kooskõlas käesoleva määruse, Euroopa Liidu ja riigisiseste õigusaktidega.

(3) Taotluses esitatakse vähemalt järgmine informatsioon:

- 1) projekti eesmärk ja kirjeldus;
- 2) eelarve ja rahastamiskava, mis peab olema reaalselt elluviidav ning mille kohaselt projekti tegevused planeeritakse lõpetada projekti abikõlblikkuse perioodil;
- 3) projekti kogueelarve kululiikide kaupa, eristades abikõlblikke ja abikõlbmatuid kulusid ning omafinantseeringut;
- 4) projekti tulemusel aastas kokku hoitava fossiilse päritoluga süsinikdioksiidi ekvivalendi hulk kilotonnides (kt CO₂ekv) ning taastuenergia kasutuselevõtt transpordisektoris ja energiasääst megavatt-tundides (MWh) koos lähteandmete, arvutuskäikude ja põhjendustega;
- 5) projekti tulemusel elektriliste akutrollidega läbitava liinikilomeetrite aastase arvu prognoos koos arvutuskäikude ja põhjendustega;
- 6) soetatavate elektriliste akutrollide arv;
- 7) elektriliste akutrollidega teenindatavate liinide ning projekti elluviimisel rajatava laadimistaristu kirjeldus ja liinipikkused/koosseis/seadmed/komponendid asjakohasel juhul.

(4) Taotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

- 1) elektriliste akutrollide, laadimistaristu ning muude abikõlblike kulude kohta hinnapakkumine, kalkulatsioon või kehtiva hankelepingu koopia;
- 2) kehtiv avaliku teenindamise lepingu koopia, mille alusel korraldatakse elektriliste akutrollidega avalikku liinivedu;
- 3) transpordisektoris kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise, taastuenergia kasutuselevõtu ning energiasäästu arvutuse elektriliste akutrollidega asendatavatel liinidel KIKi koostatud vormil, võttes võrdlusaluseks asendatavate diislbusside keskmise kütusekulu ja läbisõidu tõendatud andmed taotlemisele eelneva aasta kohta;
- 4) ülevaade projekti kõigist rahastamisallikatest;
- 5) omafinantseeringu tagamise kirjalik kinnitus;

- 6) kinnitus, et soetatavate elektriliste akutrollide ning laadimistaristuga ei teenita kommertstulu väljapool avaliku teenindamise kohustust;
- 7) volikiri, kui taotleja esindaja tegutseb volituse alusel;
- 8) dokumendid, kust nähtub toetuse andmise kooskõla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) 1370/2007, eelkõige kehtiv avaliku teenindamise leping ning kinnitus, et elektrilisi akutrolle kasutatakse vaid pädeva asutuse seatud avaliku teenindamise kohustuse täitmiseks vähemalt kümne aasta jooksul abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates, sealhulgas kinnitus, et toetuse abil soetatud elektrilised akutrollid antakse edasi väärtuses, mis arvestab käesoleva määrusega saadud toetuse finantsmõju, järgmisele vedajale, kellega pädev asutus sõlmib või on sõlminud määruse (EÜ) 1370/2007 kohase avaliku teenindamise lepingu kõnealuste sõidukite kasutamiseks;
- 9) pädeva asutuse, kes sõlmib ja haldab avaliku teenindamise lepinguid vedajatega, kinnitus, et avaliku teenindamise lepingu alusel elektriliste akutrollide käitamise eest makstav hüvitis võtab arvesse taotletava toetuse finantsmõju Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) 1370/2007 tähenduses;
- 10) pädeva asutuse, kes sõlmib ja haldab avaliku teenindamise lepinguid vedajatega, kinnitus, et kümne aasta jooksul abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates kohustatakse igakordset vedajat kasutama avaliku teenindamise kohustuse täitmisel toetuse abil soetatud elektrilisi akutrolle;
- 11) põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ arvestamise analüüs, mille kohaselt ei tekitata olulist kahju Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (OJ L 198, 22.6.2020, lk 13–43), artikli 17 tähenduses;
- 12) muud KIKi nõutud taotluse hindamiseks vajalikud dokumendid.

4. peatükk

Taotluse esitamine, menetlemine ja otsuste tegemine

§ 12. Taotluse esitamine ja menetlemine

- (1) Taotluse esitab Riigi Tugiteenuste Keskuse e-toetuse keskkonnas (edaspidi *e-toetuse keskkond*) esindusõiguslik isik digitaalselt allkirjastatuna 90 päeva jooksul alates taotlusvooru avamisest.
- (2) Taotluse esitamisel lähtutakse e-toetuse keskkonnas oleva taotlusvormi andmeväljadest ja taotlusvormi kõik taotlejale kohalduvad andmeväljad peavad olema korrektselt täidetud.
- (3) E-toetuse keskkonna kaudu edastatud dokumendid loetakse taotlejale ja toetuse saajale kätte toimetatuks.
- (4) Taotlusi menetleb KIK.
- (5) Taotluse menetlemine koosneb järgmistest tegevustest:
 - 1) taotluse registreerimine;
 - 2) taotleja ja taotluse nõutele vastavuse kontrollimine ja vajaduse korral andmete täpsustamine;
 - 3) taotluse sisuline läbivaatamine;
 - 4) taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemine.
- (6) KIK võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisainformatsiooni taotluses esitatud andmete kohta või taotluse muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei ole piisavalt

selge, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad selgitamist või muutmist või mille kohta tuleb esitada lisadokumente.

(7) Kui taotluses avastatakse puudusi, teatatakse sellest viivitamata taotlejale, näidates ära, millised puudused tuleb kõrvaldada, ja määratakse puuduste kõrvaldamise tähtajaks kuni kümme tööpäeva.

(8) Taotleja teavitab KIKi viivitamata taotluses esitatud andmete muutumisest või asjaoludest, mis võivad mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist.

(9) KIK menetleb taotluse 90 päeva jooksul ning kontrollib muu hulgas läbi viidud riigihanke õiguspärasust. Kui riigihankes avastatakse rikkumine, pikeneb taotluse menetlemise aeg rikkumise menetlemise aja võrra. Samuti võib pikeneda taotluse menetlemise aeg lõikes 7 sätestatud puuduste kõrvaldamiseks kuluva aja võrra.

§ 13. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamine

(1) Taotleja tunnistatakse nõuetele vastavaks, kui ta vastab §-s 10 sätestatud nõuetele.

(2) Taotlus tunnistatakse nõuetele vastavaks, kui:

- 1) taotlus on esitatud käesolevas määruses sätestatud korras ja see vastab §-s 11 sätestatule;
- 2) toetust taotletakse toetatavale tegevusele ning see vastab §-s 4 nimetatud eesmärkidele;
- 3) taotletud toetuse osakaal ei ületa §-s 7 sätestatut.

§ 14. Taotluse rahuldamise otsus

(1) Nõuetele vastava taotluse korral teeb KIK taotluse rahuldamise otsuse.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) projekti nimetus;
- 2) toetuse summa ning aja- ja rahastamiskava ning projekti abikõlblikkuse periood;
- 3) toetuse saaja nimi, õigused ja kohustused;
- 4) riigihanke eelkontrolli kord;
- 5) elektriliste akutrollide ja laadimistaristu sihtotstarbelise kasutamise ja säilitamise tingimused ja kord;
- 6) toetuse kasutamise üle tehtava järelevalve tingimused ja kord;
- 7) toetuse andmise ja kasutamisega seotud teabe ja aruannete, sealhulgas andmeanalüüsi, vahearuannete, lõpparuande ja järelaruannete esitamise tähtajad ja kord;
- 8) taastuvenergia kasutamise tõendi esitamise aeg ja kord;
- 9) toetuse väljamaksmise tingimused ja kord;
- 10) toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmisega seotud tingimused ja kord;
- 11) taotluse rahuldamise otsuse muutmise tingimused ja kord;
- 12) muud tingimused, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks ja selle kontrolliks.

(3) Kui kõik eeldused taotluse rahuldamiseks ei ole täidetud, kuid võib eeldada, et need täidetakse enne maksetaotluse esitamist, otsustab KIK kaalutusõiguse alusel taotluse rahuldamise kõrvaltingimusega haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 1 punkti 3 alusel.

(4) Kui toetust taotletakse suuremas summas kui § 7 lõike 2 alusel antud käskkirjaga taotlusvooru on eraldatud, rahuldatakse taotlus taotleja nõusolekul osaliselt taotlusvooru eelarve ulatuses, eeldusel et §-s 4 nimetatud eesmärgid täidetakse.

(5) KIK toimetab taotluse rahuldamise otsuse toetuse saajale kätte viivitamata pärast otsuse tegemist e-toetuse keskkonna vahendusel.

§ 15. Taotluse rahuldamata jätmine

(1) KIK jätab taotluse rahuldamata, kui:

- 1) taotletud toetuse osakaal ületab §-s 7 sätestatud;
- 2) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;
- 3) taotleja ei ole määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud taotluses esinevaid puudusi;
- 4) taotlus või taotleja ei vasta vähemalt ühele määrukses esitatud nõudele.

(2) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse faktilised ja õiguslikud alused, otsuse põhjendus ja vaidlustamise kord.

(3) KIK toimetab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse taotlejale kätte viivitamata pärast otsuse tegemist e-toetuse keskkonna vahendusel.

§ 16. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

Taotluse rahuldamise otsust võib muuta toetuse saaja avalduse alusel, KIKi algatusel või Kliimaministeeriumi ettepanekul, kui sellega ei kaasne projekti tulemuste saavutamata jäämine või kui toetus nõutakse osaliselt või täielikult tagasi.

5. peatükk Riigihanked

§17. Projekti riigihanked

(1) Toetuse saaja peab projekti elluviimisel järgima riigihangete seadust.

(2) Toetuse saaja esitab KIKile riigihanke alusdokumendid ja sõlmitud hankelepingu järelkontrolliks, kui need pole kättesaadavad riigihangete registrist.

(3) KIK võib teha riigihangete eelkontrolli, järelkontrolli või hankelepingu täitmise kontrolli.

(4) KIK nõustab vajaduse korral toetuse saajat riigihanke läbiviimisel ja sõlmitud hankelepingu täitmisel.

(5) Toetuse saaja esitab enne hankelepingu muutmist KIKile ülevaatamiseks lepingu muutmise kavandi.

(6) Toetuse saaja lisab riigihangete registris KIKi töötaja riigihanke juurde kui vaatleja.

(7) Riigihangete seaduse rikkumise korral võib KIK teha finantskorrektsiooni §-s 23 sätestatud korras.

6. peatükk

Toetuse saaja, KIKi ja Kliimaministeeriumi õigused ja kohustused

§ 18. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada KIKilt teavet ja nõustamist toetuse kasutamisega seotud nõuete kohta.

(2) Toetuse saaja on kohustatud:

- 1) viima projekti ellu taotluses, taotluse rahuldamise otsuses ja määruses sätestatud tingimustel;
- 2) kasutama toetust sihtotstarbeliselt;
- 3) tagama projekti eesmärgi ja tulemuste saavutamise;
- 4) kasutama elektrilisi akutrolle ja laadimistaristut avalikus liiniveos vähemalt kümme aastat lõppmakse saamisest arvates;
- 5) tagama, et elektriliste akutrollide käitamisel kasutatakse üksnes taastuvenergiat ja esitama seda tõendavad päritolutunnistuste elektroonilises registris toetuse saaja kasuks kustutatud päritolutunnistused, toetuse saaja elektritarbimise lepingu ja tarbimisandmete info või toetuse saaja taastuvenergia tootmisest tootmise ja tarbimise andmed KIKi nõudmisel;
- 6) võtma mitte hiljem kui 31. detsembril 2030 kasutusest välja toetuse abil soetatud elektriliste akutrollide arvule vastava arvu M3-kategooria diiselbusse;
- 7) esitama KIKile ja KIKi või Kliimaministeeriumi nimetatud audiitorile, kontrollijale või järelevalveametnikule nõutud aruanded, andmed ja dokumendid kümne tööpäeva jooksul sellekohase nõude saamisest arvates;
- 8) võimaldama KIKil, audiitoril või kontrollijal teha kontrolli ja järelevalvet;
- 9) säilitama toetuse kasutamisega seotud dokumente vähemalt kümme aastat pärast lõppmakset;
- 10) teavitama KIKi viivitamata asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti elluviimist, toetuse kasutamist või projekti tulemuste saavutamist;
- 11) tagama toetuse abil soetatud vara säilimise ja sihtotstarbelise kasutamise kümme aastat pärast lõppmakset;
- 12) mitte võõrandama toetuse abil soetatud vara enne kümne aasta möödumist lõppmakse saamisest, välja arvatud juhul, kui vara antakse üle järgmisele vedajale avaliku teenindamise kohustuse täitmiseks;
- 13) tagama, et toetuse abil soetatud elektrilised akutrollid ja laadimistaristu antakse vajaduse korral üle järgmisele vedajale väärtuses, mis arvestab toetuse finantsmõju;
- 14) märgistama toetuse abil soetatud vara rahastamisallikast teavitava infoga „Kaasrahastatud ELi heitkogustega kauplemise süsteemist (moderniseerimisfond)“ ja Euroopa Liidu logoga;
- 15) viitama projekti kommunikatsioonis, veebilehtedel ja sotsiaalmeediakanalites rahastusallikale;
- 16) täitma muid määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kohustusi.

(3) Kui elektriline akutroll hävib, muutub kasutuskõlbmatuks või langeb muul põhjusel kasutusest välja enne lõike 2 punktis 4 sätestatud tähtaja möödumist, peab toetuse saaja selle taastama või asendama samaväärse elektrilise akutrolliga, välja arvatud juhul, kui KIK otsustab põhjendatud juhul teisiti.

§ 19. KIKi õigused ja kohustused

(1) KIKil on õigus:

- 1) nõuda taotlejalt või toetuse saajalt taotluse, projekti või toetuse kasutamisega seotud selgitusi, andmeid ja dokumente;
- 2) määrata puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg;
- 3) kontrollida toetuse saaja valduses olevaid dokumente, andmeid, raamatupidamis- ja finantsdokumente ning muid projekti elluviimisega seotud materjale;
- 4) teha kohapealseid kontrolle ja kaasata nende tegemiseks eksperte;
- 5) saada toetuse saajalt projekti elluviimise ja toetuse kasutamise kontrollimiseks vajalikke andmeid ja dokumente;

- 6) nõuda toetuse abil soetatud vara kasutamist ja säilimist tõendavaid dokumente;
- 7) nõuda elektriliste akutrollide käitamisel kasutatud taastuvenergia päritolu tõendavaid dokumente;
- 8) peatada maksetaotluse menetlemine või väljamakse tegemine kuni puuduste kõrvaldamiseni;
- 9) muuta taotluse rahuldamise otsust või tunnistada see kehtetuks määruses sätestatud juhtudel;
- 10) nõuda toetus osaliselt või täielikult tagasi määruses sätestatud alustel;
- 11) teha Kliimaministeeriumile ettepanekuid toetuse paremaks kasutamiseks.

(2) KIK on kohustatud:

- 1) teavitama taotlejat ja toetuse saajat menetluse käigust ja tehtud otsustest;
- 2) menetlema taotlusi ja maksetaotlusi mõistliku aja jooksul ning määruses sätestatud tähtaegu järgides;
- 3) andma taotlejale ja toetuse saajale selgitusi määruse rakendamise kohta;
- 4) tagama toetuse andmise ja kasutamisega seotud andmete kaitse õigusaktides sätestatud korras;
- 5) säilitama toetuse andmisega seotud dokumente õigusaktides sätestatud tähtaja jooksul;
- 6) esitama Kliimaministeeriumile ülevaateid meetme rahalise jäägi ja tegevuste elluviimise kohta;
- 7) teavitama viivitamata Kliimaministeeriumi projekti elluviimise takistustest.

§ 20. Kliimaministeeriumi õigused

Kliimaministeeriumil on õigus:

- 1) teha KIKile ettepanek taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks;
- 2) tutvuda KIKi valduses olevate projekti elluviimist puudutavate dokumentidega.

7. peatükk Aruandlus

§ 21. Toetuse kasutamise aruannete esitamine

- (1) Toetuse saaja esitab KIKile projekti vahearuanded, lõpparuande ning järeларуanded.
- (2) Aruannete vormid ja tähtajad kehtestab KIK ja avalikustab need e-toetuse keskkonnas.
- (3) Toetuse saaja esitab projekti vahe-, lõpp- ja järeларуanded ning andmeanalüüsi vahe- ja lõpparuanded KIKile e-toetuse keskkonna kaudu.
- (4) Projekti vahearuanded esitab toetuse saaja KIKile abikõlblikkuse perioodi jooksul igal aastal 31. detsembri seisuga hiljemalt aruandluse perioodile järgneva aasta 15. jaanuaril.
- (5) Projekti vahearuannetes esitatakse andmed projekti elluviimise kohta ja tegevuste elluviimise tulemused taotluses esitatu põhjal.
- (6) Toetuse saaja esitab projekti lõpparuande pärast elektriliste akutrollide soetamist ja laadimistaristu rajamist. Projekti lõpparuanne esitatakse ühe kuu jooksul pärast projekti tegevuste lõppu.
- (7) Projekti lõpparuandes esitatakse vähemalt järgmine informatsioon:
 - 1) projekti nimi, projekti number, toetuse saaja nimi;
 - 2) projekti tegevuste elluviimise tulemused ja prognoosid projektiga seotud näitajate saavutamise kohta KIKi arvutusvormi alusel;

- 3) andmed projekti elluviimisel tehtud riigihangete ja tööde kohta;
- 4) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 5) projekti avalikustamisega seotud tegevuste kirjeldus;
- 6) dokument, mis tõendab diiselbusside kasutusest kõrvaldamist;
- 7) toetuse saaja kinnitus andmete õigsuse kohta ja aruande esitamise kuupäev.

(8) Projekti järelaruanded esitatakse vähemalt esimesel ja viiendal aastal pärast lõppmakse saamist. Järelaruandes esitatakse vähemalt järgmine informatsioon:

- 1) projekti nimi, projekti number, toetuse saaja nimi;
- 2) projekti tegevuste elluviimise tulemused ja tegelikud andmed projektiga seotud näitajate saavutamise kohta KIKi etteantud arvutusvormi alusel;
- 3) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 4) projekti avalikustamisega seotud tegevuste kirjeldus;
- 5) toetuse saaja kinnitus andmete õigsuse kohta ja aruande esitamise kuupäev.

(9) KIK kinnitab projekti vahe-, lõpp- ja järelaruande või saadab need taotlejale täiendamiseks 30 tööpäeva jooksul selle esitamisest.

8. peatükk

Toetuse maksmise kord

§ 22. Toetuse maksmise kord

(1) Toetuse saaja esitab maksetaotluse KIKile esimesel võimalusel.

(2) Kulu peab olema tekkinud abikõlblikkuse perioodil. Kulu on tekkinud, kui selle aluseks olev kaup on käes või teenus on osutatud.

(3) KIK maksab toetuse kontrollitud maksetaotluse alusel 60 päeva jooksul kas tasutud kuludokumendi alusel toetuse saajale või otse müüjale või töövõtjale pärast toetuse saaja poolt omafinantseeringu ulatuses müüjale või töövõtjale tasumist.

(4) Pärast 1. oktoobrit 2030. a võib toetuse saaja esitada KIKile ettemakse taotluse lõppmakse saamiseks hankelepingus kokkulepitud kohustuste järgi.

(5) Maksetaotlus esitatakse abikõlblikkuse perioodil e-toetuse keskkonna vahendusel ja sellele lisatakse järgmised dokumendid:

- 1) hankelepingu muudatused, lepingukohase reservi kasutamist õigustav dokument, olemasolul õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused;
- 2) arve või muu raamatupidamisdokument;
- 3) asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
- 4) kulu tasumist tõendav dokument;
- 5) raamatupidamises projekti kulude kajastamist tõendav dokument;
- 6) garantii, kindlustuse või tagatise dokument.

(6) KIK kontrollib maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetele vastavust. Puuduste korral määrab KIK toetuse saajale tähtaja nende kõrvaldamiseks. Lõikes 3 sätestatud väljamakse tegemise aeg pikeneb aja võrra, mis kulub toetuse saajal puuduste kõrvaldamiseks.

(7) Toetust makstakse välja kuni Vabariigi Valitsuse 10. märtsi 2022. a määruse nr 25 „Moderniseerimisfondi raha kasutamise ja aruandluse üldtingimused“ §-s 3 sätestatud aja lõpuni.

9. peatükk

Toetuse tagasinõudmine ja tagastamine ning vaide menetlemine

§ 23. Toetuse tagasinõudmine ja tagastamine

(1) Kui toetuse saaja ei täida määrusest ja taotluse rahuldamise otsusest tulenevaid kohustusi, on KIKil õigus toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ kohaselt.

(2) Kui toetuse saaja ei vii projekti ellu aja- ja rahastamiskava kohaselt, on KIKil õigus taotluse rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada ja väljamakstud toetus tagasi nõuda.

(3) KIK võib teha toetuse osaliselt või täielikult tagasinõudmise otsuse sõltuvalt rikkumise raskusest või taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;
- 3) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või käesolevas määruses sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 4) ilmneb, et projekti eesmärkide saavutamine ei ole võimalik või projekti tegevuste tähtaegu ei ole järgitud;
- 5) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 6) toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta;
- 7) toetuse saaja on toetuse kasutamise kohta esitanud ebaõigeid andmeid.

(4) Kui toetuse saaja ei esita projekti vahe-, lõpp- ja järelaruandeid taotluse rahuldamise otsuses määratud korras, võib KIK taotluse rahuldamise otsuses märgitud toetuse summa kuni kolme protsendi ulatuses tagasi nõuda.

(5) Kui toetuse saaja ei võta projekti tulemusena kasutusele vähemalt § 7 lõikes 2 nimetatud käskkirjaga kehtestatud sihttasemele vastavat arvu madalapõrandalisi M3-kategooria elektrilisi akutrolle, nõuab KIK toetuse tagasi viie protsendi ulatuses projektile makstavast toetusest.

(6) Kui toetuse saaja ei kõrvalda kasutusest vähemalt toetuse abil soetatud elektriliste akutrollide arvule vastavat arvu M3-kategooria diiselbusse, nõuab KIK toetuse tagasi, arvestades toetuse ulatuses uue elektrilise akutrolli maksumust iga kasutusest kõrvaldamata M3-kategooria diiselbussi kohta.

(7) Kui toetuse saaja ei saavuta § 4 lõike 3 punktides 3 ja 4 sätestatud projekti tulemusi, nõuab KIK toetuse tagasi proportsionaalselt, arvestades konkreetse tulemuse arvnäitaja täidetuse määra.

(8) Kui toetuse saaja ei täida § 5 punktis 2 sätestatud kohustust, nõuab KIK toetuse tagasi proportsionaalselt, arvestades täitmata läbisõidu kohustust.

(9) Kui toetuse saaja ei täida § 18 lõike 2 punktides 4 või 12 sätestatud kohustust, nõuab KIK toetuse tagasi proportsionaalselt, arvestades kohustuse täitmise aega.

(10) Kui toetuse saaja ei täida § 18 lõike 2 punktis 5 sätestatud kohustust, nõuab KIK toetuse tagasi proportsionaalselt, arvestades § 18 lõikes 2 punktis 4 sätestatud akutrollide ja laadimistaristu kasutamise kestuse nõude täidetust.

(11) Riigihangete seaduse rikkumise korral, millega võis kaasneda mõju hankelepingu maksumusele, olenevalt rikkumise raskusest ja võimalikust mõjust hankelepingu hinnale, nõutakse toetus tagasi proportsionaalselt rikkumisega hõlmatud hankelepingu või selle osa maksumusest. Toetus nõutakse täielikult tagasi, kui hankemenetluse korraldamisel esines huvide konflikt.

(12) Tagasinõutud toetus tuleb tagasi maksta 90 päeva jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse tegemise päevast arvates. Tähtajaks tagastamata summale kohaldatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ lõikes 4 sätestatud viivist. Toetuse tagasinõudmise otsus kuulub sundtäitmisele.

§ 24. Vaide menetlemine

Määruse alusel antud otsuse või tehtud toimingu saab vaidlustada haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul, esitades vaide KIKile.